

Maria Forsman

Iiristen aikaan Bristolissa

Silmäys IRISS 98-konferenssiin

Forsman Maria, Iiristen aikaan Bristolissa : silmäys IRISS 98-konferenssiin [At the time of Iris in Bristol: a Glance at the IRISS '98 Conference]. Informaatiotutkimus 18 (1): 23–24, 1999.

"Internet Research and Information for Social Scientists" (IRISS '98, 25-27 March 1998, Bristol, UK) was one of the first international conferences for both social scientists and library and information specialists about the Internet. The main themes of the conference were skills, sites and social effects. Themes of the papers presented varied from the students' Internet training to cultural changes in the information society, and from psychological studies of the Web to presentation of electronic publications and virtual libraries. One of the main topics was concern about social equality and social impact of information technology. The conference proceedings can be found on the Net (<http://www.sosig.ac.uk/iriss/>).

Address: FSD Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. P.O.Box 607, FIN-33101 Tampere, Finland. email: maria.forsman@uta.fi, <URL: <http://www.fsd.uta.fi>>

Siniset iirikset kukkivat Bristolin yliopiston "Merchant Ventures Buildingin" auloissa ja luentosaleissa, kun IRISS 98 kokosi viime vuoden maaliskuussa tutkijoita ja kirjastonhoitajia pohtimaan Internetin merkitystä ja mahdollisuuksia yhteiskunnassa.

IRISS tarkoittaa "Internet Research and Information for Social Scientists". Konferenssin järjesti Bristolin yliopiston "Institute for Learning and Research Technology" (ILRT), jossa toimii mm. SOSIG (Social Science Information Gateway), Biz/ed (Business and Economics Gateway), ROADS (Resource Organisation And Discovery in Subject-based services), DESIRE (Development of a European Service for Information on Research and Education), REGARD, WinEcon eli joukko virtuaalikirjastoihin ja digitaalisiin julkaisuihin liittyviä hankkeita.

Osallistujia oli yli 200 neljästätoista eri maasta, suurin osa Britanniasta. Ikä vaihteli 25-vuotiaista yli 60-vuotiaisiin, ja naisia ja miehiä oli suunnilleen yhtä paljon. Mukana oli sekä yhteiskuntatieteilijöitä että kirjastonhoitajia. Monelle tämä oli ensimmäinen kerta, jolloin nämä kaksi ammattikuntaa kohtasivat

tasavertaisina osajina. Minulla on aikaisemmin ollut mahdollisuus osallistua mm. eurooppalaisia yhteiskuntatieteilijöitä ja kirjastoihmisiä koonneen ECSSIDin konferensseihin, joissa on ollut samankaltainen innovatiivinen ilmapiiri.

Tarjontaa riitti

Konferenssin ohjelma oli tiivis. Parhaimmillaan oli neljä samanaikaista istuntoa menossa, ja valinta oli välillä vaikeaa. Kaikista esitelmistä oli tiivistelmät IRISS 98-kotisivuilla <http://www.sosig.ac.uk/iriss/> jo syksystä saakka, joten aiheisiin oli kätevä tutustua ennalta. Teemat vaihtelivat käyttäjäkoulutuksesta kulttuurisiin muutoksiin, ja kotisivujen psykologisesta tutkimuksesta elektronisten julkaisujen esittelyyn.

Lisäksi konferenssissa oli yleisesitelmää, jotka vetivät linjaa tulevaisuuteen. Yhtenä keskeisenä aiheena oli yhteiskunnallinen tasa-arvo ja huoli siitä, ettei mitään ryhmiä (naisia, lapsia, köyhiä, työttömiä, etnisiä

vähemmistöjä...) jätettäisi ulkopuolelle Internetin mahdollisuuksista ja tietotekniikan kehityksestä yleensäkin.

Oli erittäin kiinnostavaa kuulla esitelmiä aihepiiristä "Electronic libraries" ja kohdata kirjastonhoitajia, jotka tekevät samanlaista työtä kuin itse olen tehnyt. Eri puolilla Eurooppaa pohditaan nyt sisällönkuvailun merkitystä ja tietokantatyön tärkeyttä virtuaalikirjastojen kokoamisessa. Muuallakin kuin Suomessa on päästy sellaiseen vaiheeseen, että linkkilistat eivät enää riitä, vaan tarvitaan enemmän. Erilaiset tietokantaratkaisut kiinnostavat verkkotiedon jäsentäjiä, ja suosituin tuntui olevan DESIRE-projektissa kehitelty ROADS. Keskustelimme mm. eurooppalaisen yhteistyön kehittämisestä kirjastonhoitajien kesken. Konferenssin jälkeen onkin jo perustettu keskusteluryhmä lis-socialscience konferenssiin osallistuneitten yhteiskuntatieteellisten kirjastonhoitajien kesken. Ryhmään voivat osallistua muutkin kiinnostuneet, joten tervetuloa!

Kiinnostavana pidin myös istuntoa, jossa esiteltiin IBSS (International Bibliography of Social Sciences) Online, Scout Report ja Sociological Research Online. Kaikkia niitä olen informaatikon työssäni käyttänyt ja opettanutkin. Nyt sain kuulla niiden laatimisen taustoja ja tulevaisuudensuunnitelmia.

Pidin esitelmän istunnossa, jonka teemana oli "Do students need Internet training?", aiheesta "Virtual libraries and user education for social scientists". Esitelmä on ilmestynyt digitaalisena julkaisuna IRISS 98 www.sosig.ac.uk/iriss/papers/proceed.html. Korostin esitelmässäni ilon, leikin ja oivaltamisen merkitystä Internetin tiedonlähteiden opettamisessa.

Suomella on annettavaa

Konferenssiin kuului myös "Internet-galleria", johon oli koottu erilaisia verkossa olevia tietopalveluja, tietokantoja ja julkaisuja. Esittelin Suomen tieteellisten kirjastojen Virtuaalikirjastoprojektia. Kävijöitä piipahteli silloin tällöin. Harmittavaa oli se, että meillä ei ollut tuolloin kunnollisia painettuja esitteitä Virtuaalikirjastoprojektista. Ne olisivat menneet kuin kuumille kiville. Vaikka elämmekin yhä enemmän bittien maailmassa, käyntikorit, esitteet, kynät ja hiirimatot ovat haluttuja muistoja.

Virtuaalikirjastoa esitellessäni tajusin sen, että meillä suomalaisilla on omat eksoottiset mahdollisuutemme maailman tietoverkoissa: muuan saamelaisista ja

pohjoiskalotista kiinnostunut tutkija oli aivan otettu saamen kielen ja kulttuurin virtuaalikirjastosta.

Kaiken kaikkiaan IRISS 98 oli hieno konferenssi. Britit ovat innostuneita tietoyhteiskunnasta ja tietoverkoista. Ja niin olimme me muutkin. Mielestäni suomalaisten pitäisi paljon enemmän kertoa maailmalla tietoyhteiskuntaprojekteistaan. Koulujen ja kirjastojen verkottuminen herätti kovasti kiinnostusta, samoin se, että yliopistossa kaikki opiskelijat saavat tietokoneisiin käyttäjätunnuksen, voivat lähettää sähköpostia ja saavat maksutta käyttää Internetiä yliopiston piirissä. Nämä ovat asioita joita me olemme lakanneet ihmettelemästä.

Viihtyisää tietojen vaihtoa

Konferenssiin sisältyi myös iltaohjelmaa. Keskiviikona nautimme iltapalaa paikallisen jazzbändin "The Birds and the Bees" tahdittamana, ja torstaina meille tarjottiin illallinen perinteikkäässä Harvey's Wine Museumissa. Siellä saimme kuulla perusteellisen esitelmän Bristol Cream -sherrystä ja sen historiasta.

Konferenssin järjestelyt kaiken kaikkiaan olivat erinomaiset. IRISS 98 -kotisivuilla oli ennakotietoa matkustamisesta ja majoituksesta, esitelmien tiivistelmiä ja ohjelmatarjoilua. Meidän esitelmäsihteerien kanssa käytiin hauskaa ja välitöntä sähköpostikeskustelua, jolla meitä patistettiin toimittamaan tekstit ajoissa. Keskille osallistujille lähetettiin postissa runsaasti taustamateriaalia, minkä lisäksi sähköpostilla kerrottiin mm. VISA-kortin käyttömahdollisuuksista ja Bristolin parhaista ostoskaduista.

Järjestäjien englantilaista huumoria kuvastaa sähköpostissa etukäteen annettu säätiedotus. Siinä todettiin mm., että "the chances of rain are significant (this is England :-). Thus, we recommend that all delegates, especially those doing the outdoor walking tour of Clifton, wear appropriate wet weather clothing. Clifton, being on a hilltop and relatively close to the sea, can be a little windy, so umbrellas are best left behind." Bristolissa tosiaan satoi, ja Cliftonin kukkulaisessa kaupunginosassa, jossa yliopisto sijaitsee, oli joko sumuista tai tuulista. Ja silloin kun satoi, ei sateenvarjoa todellakaan olisi voinut käyttää. Sadetta kesti aina siihen saakka kuin juna lähti asemalta kohti Lontoota.

Hyväksytty julkaistavaksi 20.4.1999.